

Zespół Szkolno–Przedszkolny Nr 2 W Tomaszowie Mazowieckim

Szkoła Podstawowa Nr 12 Im. Jana Pawła II W Tomaszowie

Mazowieckim

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Na Rok Szkolny

2026/2027

Podstawa Prawna

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny opracowano w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oświatowego i przepisy dotyczące ochrony dzieci, zdrowia, profilaktyki uzależnień oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
2. Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.).
3. Ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.).
4. Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.).
5. Ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.).
6. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.).
7. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z późn. zm.), z uwzględnieniem zmian obowiązujących w 2026 r.
8. Ustawę z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1162, z późn. zm.).
9. Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, w zakresie ochrony małoletnich i obowiązku stosowania standardów ochrony małoletnich.
10. Ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r. poz. 110, z późn. zm.).
11. Ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1670, z późn. zm.).

12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lipca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798, z późn. zm.).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 378).
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 8 lipca 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 958).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 22 lipca 2026 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2026 r. poz. 1028).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325, z późn. zm.), w tym zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 73).
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 17 lipca 2026 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 966) – w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie w szkole.
19. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
20. Statut Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim / Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II.
21. Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim.
22. Wewnętrzne procedury bezpieczeństwa i postępowania interwencyjnego obowiązujące w szkole.

I. Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim stanowi podstawowy dokument planowania i organizowania działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych szkoły w roku szkolnym 2026/2027.

Program jest spójny ze Statutem Szkoły, szkolnym zestawem programów nauczania, programem realizacji doradztwa zawodowego, Standardami Ochrony Małoletnich, zasadami udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz planem pracy szkoły.

Podstawowym założeniem programu jest traktowanie wychowania jako procesu wspierania ucznia w osiąganiu dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej, emocjonalnej, intelektualnej i aksjologicznej. Profilaktyka stanowi integralną część tego procesu i służy wzmacnianiu zasobów ucznia, rodziny i szkoły oraz ograniczaniu czynników zwiększających ryzyko zachowań problemowych.

W roku szkolnym 2026/2027 szczególne znaczenie przypisuje się budowaniu szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia, wzmacnianiu odporności społecznej, edukacji zdrowotnej, bezpieczeństwu fizycznemu i psychicznemu, higienie cyfrowej, krytycznemu korzystaniu z technologii i sztucznej inteligencji, przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej i uzależnieniom behawioralnym, aktywności offline, rozwojowi sprawczości ucznia, edukacji obywatelskiej oraz świadomym wyborom edukacyjno-zawodowym.

Program uwzględnia osiem podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027:

1. Wspieranie szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy²⁶ – Kompas Jutra.
2. Budowanie odporności społecznej, postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo.
3. Edukację zdrowotną, aktywność ruchową i przygotowanie do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych oraz udzielania pierwszej pomocy.
4. Higienę cyfrową, aktywność offline, bezpieczne korzystanie z Internetu, krytyczne myślenie i odpowiedzialne korzystanie ze sztucznej inteligencji.
5. Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży, współpracę z rodzicami oraz skuteczną pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
6. Profilaktykę uzależnień behawioralnych, przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, ochronę zdrowia psychicznego i wsparcie w kryzysach.
7. Świadome decyzje edukacyjno-zawodowe, rozwój doradztwa zawodowego i promocję kształcenia zawodowego.
8. Ciekawość i aktywność poznawczą, kształcenie interdyscyplinarne, pracę projektową, ocenianie kształtujące i informację zwrotną.

II. Diagnoza potrzeb środowiska szkolnego

Diagnoza potrzeb rozwojowych uczniów, czynników ryzyka i czynników chroniących jest prowadzona systematycznie i obejmuje analizę:

- obserwacji uczniów podczas lekcji, przerw, zajęć świetlicowych, wycieczek i uroczystości;
- frekwencji i absencji uczniów;
- uwag i informacji dotyczących zachowania;
- sytuacji konfliktowych i przypadków przemocy rówieśniczej;
- zgłoszeń dotyczących cyberprzemocy i zagrożeń cyfrowych;
- wyników nauczania i postępów edukacyjnych;
- informacji od wychowawców, nauczycieli i specjalistów;
- rozmów z uczniami i rodzicami;
- wyników ankiet i badań diagnostycznych;
- rozpoznania potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- analizy realizacji poprzedniego programu wychowawczo-profilaktycznego;
- wniosków z nadzoru pedagogicznego;
- informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony małoletnich;
- wniosków Samorządu Uczniowskiego;
- informacji od instytucji współpracujących ze szkołą;
- aktualnych kierunków polityki oświatowej państwa.

Diagnoza jest aktualizowana w ciągu roku szkolnego, a jej wyniki są wykorzystywane do modyfikowania działań wychowawczych i profilaktycznych.

Najważniejsze potrzeby rozwojowe uczniów w roku szkolnym 2026/2027

1. Potrzeba poczucia bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego.
2. Potrzeba przynależności, akceptacji i dobrych relacji rówieśniczych.
3. Potrzeba rozwijania odporności psychicznej i umiejętności radzenia sobie z trudnościami.
4. Potrzeba rozwijania kompetencji emocjonalnych i społecznych.
5. Potrzeba rozwijania samodzielności, sprawczości i odpowiedzialności.
6. Potrzeba bezpiecznego i higienicznego korzystania z technologii cyfrowych.
7. Potrzeba rozwijania krytycznego myślenia i odporności na dezinformację.
8. Potrzeba odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji.
9. Potrzeba aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia.
10. Potrzeba profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych.
11. Potrzeba rozwijania zainteresowań i aktywności pozalekcyjnej.
12. Potrzeba wzmacniania kompetencji uczenia się.
13. Potrzeba rozwijania postaw obywatelskich, patriotycznych i prospołecznych.
14. Potrzeba świadomego planowania dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.
15. Potrzeba ścisłej współpracy szkoły z rodzicami.

III. Misja Szkoły

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim, w tym Szkoła Podstawowa nr 12 im. Jana Pawła II, jest miejscem, w którym dziecko i uczeń:

- czuje się bezpieczny, zauważony i szanowany;
- rozwija swoje zdolności, zainteresowania i talenty;
- uczy się samodzielnego myślenia i odpowiedzialnego działania;
- zdobywa wiedzę i umiejętności potrzebne w życiu;
- rozwija odporność psychiczną i społeczną;
- uczy się budowania dobrych relacji;
- rozwija kompetencje cyfrowe i medialne;
- poznaje zasady bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z AI;
- dba o zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne;
- zna swoje prawa i obowiązki;
- szanuje innych ludzi, ich godność, różnorodność i prawa;
- rozwija postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne;
- angażuje się w życie klasy, szkoły i lokalnej społeczności;
- jest przygotowywany do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Szkoła współpracuje z rodzicami i środowiskiem lokalnym, wspierając rodzinę w procesie wychowania oraz tworząc spójny system pomocy dziecku.

IV. Sylwetka absolwenta

Absolwent Szkoły Podstawowej nr 12:

- zna swoje mocne strony, potrzeby i możliwości;
- ma poczucie własnej wartości i godności;
- potrafi wyznaczać sobie cele i podejmować wysiłek potrzebny do ich osiągnięcia;
- jest odpowiedzialny za swoje decyzje i zachowanie;
- potrafi rozpoznawać i regulować emocje;
- zna konstruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem;
- potrafi prosić o pomoc i wie, gdzie jej szukać;
- buduje relacje oparte na szacunku, empatii i odpowiedzialności;
- potrafi rozwiązywać konflikty bez przemocy;
- reaguje na krzywdzenie innych i zna zasady bezpiecznego zgłaszania zagrożeń;
- zna swoje prawa i obowiązki;
- respektuje prawa innych osób;

- jest odporny na presję grupy;
- potrafi rozpoznawać zachowania ryzykowne;
- zna zagrożenia związane z używkami i uzależnieniami behawioralnymi;
- prowadzi aktywny i zdrowy styl życia;
- zna zasady higieny cyfrowej;
- potrafi krytycznie oceniać informacje znalezione w Internecie;
- rozpoznaje podstawowe mechanizmy dezinformacji i manipulacji;
- korzysta z technologii i sztucznej inteligencji w sposób odpowiedzialny, bezpieczny i etyczny;
- chroni swoje dane i prywatność;
- potrafi funkcjonować zarówno w świecie cyfrowym, jak i poza nim;
- zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy;
- zna zasady bezpieczeństwa osobistego i społecznego;
- szanuje tradycję, kulturę i dziedzictwo narodowe;
- jest aktywnym członkiem społeczności lokalnej i obywatelskiej;
- jest wrażliwy na potrzeby innych i gotowy do niesienia pomocy;
- potrafi współpracować;
- rozwija ciekawość poznawczą;
- potrafi uczyć się samodzielnie;
- korzysta z informacji zwrotnej;
- jest gotowy do podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszej edukacji i przyszłości zawodowej.

V. Cele ogólne

1. Działalność wychowawcza

Działalność wychowawcza ukierunkowana jest na wspieranie ucznia w osiągnięciu dojrzałości:

Fizycznej

- kształtowanie zdrowych nawyków;
- rozwijanie aktywności ruchowej;
- promowanie prawidłowego odżywiania;
- rozwijanie świadomości znaczenia snu i regeneracji;
- przeciwdziałanie zachowaniom szkodliwym dla zdrowia;
- rozwijanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy.

Emocjonalnej i psychicznej

- rozwijanie samoświadomości;
- nauka rozpoznawania, nazywania i regulowania emocji;

- wzmacnianie poczucia własnej wartości;
- rozwijanie odporności psychicznej;
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem;
- przeciwdziałanie samotności i izolacji;
- tworzenie klimatu bezpieczeństwa i akceptacji;
- szybkie reagowanie na sygnały kryzysu psychicznego.

Społecznej

- rozwijanie umiejętności komunikacji;
- kształtowanie empatii;
- przeciwdziałanie przemocy i wykluczeniu;
- rozwijanie współpracy;
- rozwijanie odpowiedzialności za grupę;
- kształtowanie postaw prospołecznych;
- rozwijanie wolontariatu i samorządności.

Intelektualnej

- rozwijanie ciekawości poznawczej;
- rozwijanie myślenia krytycznego i analitycznego;
- rozwijanie kompetencji fundamentalnych;
- rozwijanie samodzielnego uczenia się;
- stosowanie metod projektowych i interdyscyplinarnych;
- rozwijanie sprawczości ucznia;
- stosowanie informacji zwrotnej i oceniania kształtującego.

Aksjologicznej i obywatelskiej

- budowanie systemu wartości;
- rozwijanie odpowiedzialności;
- kształtowanie postaw patriotycznych;
- rozwijanie szacunku do historii i kultury;
- rozwijanie odpowiedzialności za wspólnotę;
- kształtowanie postaw demokratycznych;
- rozwijanie troski o dobro wspólne.

VI. Działalność edukacyjna

Działalność edukacyjna obejmuje:

1. Edukację zdrowotną, w tym zdrowie fizyczne, psychiczne, społeczne, odżywianie, aktywność ruchową, higienę cyfrową i profilaktykę uzależnień.

2. Rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych.
3. Edukację dotyczącą bezpieczeństwa.
4. Edukację medialną i cyfrową.
5. Krytyczną analizę informacji.
6. Edukację dotyczącą sztucznej inteligencji.
7. Rozwijanie kompetencji uczenia się.
8. Edukację obywatelską.
9. Edukację patriotyczną i regionalną.
10. Edukację ekologiczną.
11. Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.
12. Doradztwo edukacyjno-zawodowe.
13. Edukację dotyczącą pierwszej pomocy.
14. Profilaktykę uzależnień od substancji psychoaktywnych.
15. Profilaktykę uzależnień behawioralnych, w szczególności problemowego korzystania z Internetu, gier, mediów społecznościowych i innych aktywności cyfrowych.

VII. Działalność informacyjna

Szkoła zapewnia uczniom, rodzicom i pracownikom dostęp do aktualnych, rzetelnych i dostosowanych do wieku informacji dotyczących:

- zdrowia psychicznego;
- kryzysów psychicznych;
- przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy;
- ochrony małoletnich;
- procedur zgłaszania zagrożeń;
- uzależnień od substancji psychoaktywnych;
- uzależnień behawioralnych;
- zagrożeń cyfrowych;
- ochrony danych i prywatności;
- dezinformacji;
- bezpiecznego korzystania ze sztucznej inteligencji;
- odpowiedzialności prawnej związanej z przemocą i cyberprzemocą;
- zdrowego stylu życia;
- pierwszej pomocy;
- możliwości uzyskania pomocy psychologicznej i specjalistycznej;
- oferty poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych instytucji;

- możliwości wsparcia w wyborze szkoły ponadpodstawowej i zawodu.

VIII. Działalność profilaktyczna

Szkoła realizuje profilaktykę:

- uniwersalną – skierowaną do wszystkich uczniów;
- selektywną – skierowaną do uczniów znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka;
- wskazującą – skierowaną do uczniów, u których występują pierwsze symptomy zachowań problemowych.

Działania profilaktyczne obejmują w szczególności:

1. przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej;
2. przeciwdziałanie cyberprzemocy;
3. przeciwdziałanie wykluczeniu i izolacji;
4. profilaktykę uzależnień od substancji psychoaktywnych;
5. profilaktykę używania nikotyny i papierosów elektronicznych;
6. profilaktykę używania alkoholu;
7. profilaktykę używania narkotyków, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych;
8. profilaktykę uzależnień behawioralnych;
9. profilaktykę problemowego korzystania z telefonu, Internetu, gier i mediów społecznościowych;
10. wzmacnianie odporności psychicznej;
11. rozwijanie umiejętności proszenia o pomoc;
12. rozwijanie kompetencji emocjonalnych i społecznych;
13. promowanie aktywności fizycznej i aktywności offline;
14. promowanie zdrowego odżywiania i właściwego odpoczynku;
15. rozwijanie zainteresowań jako konstruktywnej alternatywy dla zachowań ryzykownych;
16. wzmacnianie więzi z klasą, szkołą, rodziną i lokalną społecznością.

IX. Struktura oddziaływań wychowawczych

Dyrektor szkoły

- zapewnia warunki bezpiecznego funkcjonowania szkoły;
- koordynuje realizację Programu;
- zapewnia warunki realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- nadzoruje realizację Standardów Ochrony Małoletnich;
- wspiera nauczycieli i specjalistów;
- organizuje współpracę z rodzicami;
- współpracuje z instytucjami wspierającymi szkołę;
- stwarza warunki do rozwoju samorządności uczniowskiej;

- wspiera rozwój zawodowy nauczycieli;
- monitoruje realizację kierunków polityki oświatowej państwa.

Rada Pedagogiczna

- uczestniczy w diagnozowaniu potrzeb uczniów;
- uchwała Program w porozumieniu z Radą Rodziców;
- realizuje zadania wychowawcze i profilaktyczne;
- analizuje wyniki ewaluacji;
- podejmuje działania doskonalące;
- przestrzega procedur bezpieczeństwa i ochrony małoletnich.

Nauczyciele

- realizują działania wychowawcze i profilaktyczne;
- reagują na przemoc, cyberprzemoc i inne zagrożenia;
- wspierają uczniów w trudnościach;
- rozwijają kompetencje społeczne i poznawcze;
- wykorzystują metody aktywizujące;
- udzielają informacji zwrotnej;
- rozwijają krytyczne myślenie;
- uczą odpowiedzialnego korzystania z technologii;
- przestrzegają Standardów Ochrony Małoletnich.

Wychowawcy klas

- rozpoznają sytuację wychowawczą klasy;
- monitorują relacje rówieśnicze;
- identyfikują uczniów wymagających dodatkowego wsparcia;
- realizują tematykę wychowawczo-profilaktyczną;
- współpracują z rodzicami;
- współpracują ze specjalistami;
- wspierają integrację klasy;
- rozwijają samorządność i odpowiedzialność uczniów;
- monitorują frekwencję i zachowanie.

Pedagog, psycholog i pedagog specjalny

- prowadzą diagnozę potrzeb;
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- wspierają uczniów w kryzysach;
- prowadzą konsultacje;
- wspierają rodziców i nauczycieli;

- prowadzą działania interwencyjne;
- współpracują z poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- wspierają realizację działań profilaktycznych;
- monitorują uczniów wymagających szczególnego wsparcia.

Rodzice

- współpracują ze szkołą;
- uczestniczą w zebraniach i konsultacjach;
- wspierają dziecko w realizacji obowiązku szkolnego;
- monitorują korzystanie przez dziecko z Internetu i urządzeń cyfrowych;
- dbają o zdrowie i bezpieczeństwo dziecka;
- współpracują ze specjalistami;
- reagują na sygnały dotyczące przemocy, uzależnień i kryzysów;
- wspierają rozwój zainteresowań dziecka;
- uczestniczą w podejmowaniu działań wychowawczych.

Samorząd Uczniowski

- reprezentuje potrzeby uczniów;
- współtworzy klimat szkoły;
- rozwija samorządność;
- organizuje inicjatywy uczniowskie;
- wspiera wolontariat;
- inicjuje działania integracyjne;
- uczestniczy w działaniach na rzecz bezpieczeństwa;
- współorganizuje akcje społeczne i charytatywne.

X. Cele strategiczne na rok szkolny 2026/2027

Cel strategiczny 1. Szkoła bezpieczna, wymagająca i wspierająca

Celem jest tworzenie szkoły, w której każdy uczeń ma poczucie bezpieczeństwa, przynależności i szacunku, a jednocześnie zna granice, zasady i konsekwencje ich przekraczania.

Działania:

- monitorowanie klimatu szkoły;
- diagnoza relacji w klasach;
- przeciwdziałanie przemocy i wykluczeniu;
- wzmacnianie Standardów Ochrony Małoletnich;
- rozwijanie systemu wczesnego reagowania;
- edukacja dotycząca praw dziecka;

- działania integracyjne;
- rozwijanie mediacji i pokojowego rozwiązywania konfliktów.

Cel strategiczny 2. Zdrowie psychiczne i odporność psychiczna

Celem jest wzmacnianie dobrostanu psychicznego uczniów oraz przygotowanie ich do konstruktywnego radzenia sobie ze stresem, kryzysem i trudnymi emocjami.

Działania:

- zajęcia dotyczące emocji;
- nauka strategii radzenia sobie ze stresem;
- rozwijanie poczucia własnej wartości;
- rozwijanie umiejętności proszenia o pomoc;
- działania przeciw samotności i izolacji;
- konsultacje psychologiczne;
- edukacja rodziców;
- wczesne rozpoznawanie sygnałów kryzysu;
- współpraca z poradniami i specjalistami.

Cel strategiczny 3. Zdrowe życie, aktywność i bezpieczeństwo

Celem jest kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie fizyczne i psychiczne.

Działania:

- realizacja edukacji zdrowotnej;
- aktywność ruchowa;
- promocja prawidłowego odżywiania;
- edukacja dotycząca snu i regeneracji;
- profilaktyka uzależnień;
- przeciwdziałanie używaniu nikotyny, alkoholu, narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych;
- profilaktyka napojów energetycznych;
- pierwsza pomoc;
- bezpieczeństwo w ruchu drogowym;
- bezpieczeństwo podczas wypoczynku.

Cel strategiczny 4. Higiena cyfrowa, bezpieczny Internet i odpowiedzialna AI

Celem jest przygotowanie ucznia do bezpiecznego i odpowiedzialnego funkcjonowania w środowisku cyfrowym.

Działania:

- edukacja dotycząca higieny cyfrowej;

- ograniczanie nadmiernego czasu ekranowego;
- promowanie aktywności off-line;
- przeciwdziałanie cyberprzemocy;
- ochrona danych osobowych;
- krytyczna analiza informacji;
- rozpoznawanie dezinformacji;
- bezpieczne korzystanie z mediów społecznościowych;
- edukacja dotycząca sztucznej inteligencji;
- prawa autorskie i własność intelektualna;
- odpowiedzialne wykorzystywanie AI w uczeniu się;
- rozwijanie świadomości ograniczeń i błędów generatywnej AI.

Cel strategiczny 5. Odporność społeczna, patriotyzm, obywatelskość i wolontariat

Celem jest przygotowanie ucznia do odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim.

Działania:

- edukacja obywatelska;
- samorządność uczniowska;
- wybory i inicjatywy SU;
- prawa i obowiązki obywatelskie;
- znajomość historii i tradycji;
- działania patriotyczne;
- edukacja regionalna;
- wolontariat;
- pomoc osobom potrzebującym;
- działania na rzecz środowiska lokalnego;
- rozwijanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.

Cel strategiczny 6. Ciekawość poznawcza, sprawczość i kompetencje przyszłości

- Celem jest rozwijanie samodzielnego myślenia, aktywności poznawczej i wiary ucznia we własne możliwości.

Działania:

- praca projektowa;
- doświadczenia edukacyjne;
- interdyscyplinarne projekty;
- eksperymenty;
- zadania problemowe;

- ocenianie kształtujące;
- informacja zwrotna;
- rozwijanie kompetencji matematycznych, językowych, cyfrowych i ruchowych;
- rozwijanie zainteresowań;
- konkursy;
- koła zainteresowań.

Cel strategiczny 7. Świadome wybory edukacyjne i zawodowe

Celem jest przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia i przyszłej aktywności zawodowej.

Działania:

- realizacja doradztwa zawodowego;
- rozpoznawanie zainteresowań i predyspozycji;
- poznawanie zawodów;
- wizyty zawodoznawcze;
- spotkania z przedstawicielami zawodów;
- współpraca z pracodawcami;
- poznawanie szkół ponadpodstawowych;
- przygotowanie uczniów klas VIII do rekrutacji;
- rozwijanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy;
- włączanie rodziców w proces doradczy.

Cel strategiczny 8. Współpraca szkoły, rodziny i środowiska lokalnego

Celem jest stworzenie spójnego systemu wspierania dziecka.

Działania:

- regularna komunikacja z rodzicami;
- konsultacje;
- warsztaty dla rodziców;
- współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- współpraca z Policją, Strażą Pożarną, MOPS, placówkami ochrony zdrowia i innymi instytucjami;
- współpraca z instytucjami kultury;
- współpraca z organizacjami społecznymi;
- wspólne działania profilaktyczne.

XI. Kluczowe obszary i działania

A. Zdrowie psychiczne i relacje

- cykl „Dbam o siebie – dbam o innych”;
- zajęcia dotyczące emocji;
- trening komunikacji;
- przeciwdziałanie samotności;
- działania integracyjne;
- konsultacje psychologiczne;
- edukacja rodziców;
- Dzień Zdrowia Psychicznego;
- działania dotyczące depresji i kryzysów psychicznych.

B. Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc

- szkolna procedura reagowania na bullying;
- edukacja dotycząca przemocy relacyjnej;
- cyberprzemoc;
- hejt;
- wykluczenie;
- bezpieczne zgłaszanie przemocy;
- Dzień Bezpiecznego Internetu;
- zajęcia dotyczące odpowiedzialności prawnej.

C. Edukacja zdrowotna

- realizacja obowiązkowej edukacji zdrowotnej zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- zdrowie fizyczne;
- aktywność ruchowa;
- odżywianie;
- zdrowie psychiczne;
- zdrowie społeczne;
- profilaktyka uzależnień;
- higiena cyfrowa;
- pierwsza pomoc;
- bezpieczeństwo.

D. Profilaktyka uzależnień

- profilaktyka nikotynizmu;
- profilaktyka alkoholu;
- profilaktyka narkomanii;
- profilaktyka nowych substancji psychoaktywnych;

- profilaktyka napojów energetycznych;
- profilaktyka uzależnień behawioralnych;
- edukacja dotycząca mechanizmów uzależnienia;
- rozwijanie alternatywnych sposobów spędzania czasu.

E. Kompetencje cyfrowe i AI

- „Tydzień Higieny Cyfrowej”;
- „Dzień bez telefonu”;
- zajęcia o dezinformacji;
- edukacja medialna;
- ochrona danych;
- prywatność;
- prawa autorskie;
- etyczne wykorzystanie AI;
- sprawdzanie wiarygodności treści generowanych przez AI;
- promowanie aktywności sportowej, kulturalnej i społecznej poza Internetem.

F. Obywatelskość i patriotyzm

- wybory do Samorządu Uczniowskiego;
- projekty obywatelskie;
- Dzień Praw Dziecka;
- Narodowe Święto Niepodległości;
- Święto Konstytucji 3 Maja;
- obchody świąt państwowych;
- poznawanie historii regionu;
- opieka nad miejscami pamięci;
- wolontariat.

G. Ciekawość poznawcza i praca projektowa

- projekty interdyscyplinarne;
- doświadczenia edukacyjne;
- konkursy przedmiotowe;
- projekty matematyczne;
- projekty przyrodnicze;
- projekty językowe;
- projekty artystyczne;
- projekty ekologiczne;

- escape roomy edukacyjne;
- wykorzystanie informacji zwrotnej;
- ocenianie kształtujące.

H. Doradztwo edukacyjno-zawodowe

- diagnoza zainteresowań;
- „Moje mocne strony”;
- „Poznaję zawody”;
- wizyty zawodoznawcze;
- spotkania z pracodawcami;
- poznawanie szkół ponadpodstawowych;
- targi edukacyjne;
- dni otwarte;
- indywidualne konsultacje;
- portfolio kariery ucznia klas VII–VIII.

I. Kultura, język polski i czytelnictwo

- Narodowe Czytanie;
- Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych;
- konkursy czytelnicze;
- konkursy językowe;
- spektakle teatralne;
- projekty literackie;
- promocja kultury polskiej;
- rozwijanie kompetencji komunikacyjnych.

XII. Kalendarz stałych uroczystości i wydarzeń

W roku szkolnym 2026/2027 planuje się w szczególności:

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego;
- ślubowanie klas pierwszych;
- Dzień Edukacji Narodowej;
- Narodowe Święto Niepodległości;
- Dzień Praw Dziecka;
- mikołajki;
- klasowe spotkania świąteczne;
- jasełka i kolędowanie;
- działania charytatywne;

- bale i wydarzenia karnawałowe;
- Dzień Bezpiecznego Internetu;
- Dzień Zdrowia Psychicznego;
- Dzień Zdrowia;
- „Dwunastka zaprasza” – dzień otwarty;
- Święto Patrona Szkoły;
- Piknik Rodzinny;
- obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja;
- Dzień Sportu;
- działania ekologiczne;
- działania wolontariackie;
- pożegnanie klas VIII;
- uroczyste zakończenie roku szkolnego.

Terminy poszczególnych wydarzeń ustala się w kalendarzu pracy szkoły.

XIII. Działania charytatywne i prospołeczne

Szkoła będzie kontynuowała i rozwijała:

- Górę Grosza;
- Pola Nadziei;
- zbiórki dla potrzebujących;
- akcje pomocy zwierzętom;
- kiermasze świąteczne;
- zbiórki elektrośmieci;
- działania na rzecz seniorów;
- współpracę z placówkami pomocy społecznej;
- współpracę z przedszkolami;
- wolontariat uczniowski;
- akcje ekologiczne;
- działania na rzecz społeczności lokalnej.

XIV. Czynniki ryzyka

Na podstawie aktualnych wyzwań wychowawczych i profilaktycznych przyjmuje się następujące obszary ryzyka, które będą monitorowane w środowisku szkolnym.

1. Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc

Ryzyko obejmuje agresję słowną i fizyczną, wykluczanie, ośmieszanie, hejt, rozpowszechnianie treści bez zgody, przemoc za pośrednictwem komunikatorów i mediów społecznościowych.

Działania ograniczające ryzyko: szybka reakcja, monitoring relacji, edukacja, procedury interwencyjne, mediacje, współpraca z rodzicami.

2. Izolacja społeczna i samotność

Brak poczucia przynależności może zwiększać ryzyko trudności emocjonalnych, wycofania i problemów w funkcjonowaniu szkolnym.

Działania: integracja klas, monitorowanie relacji, indywidualne wsparcie, rozwijanie zainteresowań.

3. Kryzysy emocjonalne i przeciążenie psychiczne

Ryzyko związane z presją edukacyjną, relacjami, zmianami rozwojowymi i trudnościami rodzinnymi.

Działania: psychoedukacja, konsultacje, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, rozwijanie odporności psychicznej.

4. Uzależnienia behawioralne

Ryzyko obejmuje problemowe korzystanie z Internetu, gier, mediów społecznościowych, telefonu i innych aktywności cyfrowych.

Działania: higiena cyfrowa, aktywność offline, edukacja rodziców, monitorowanie zachowania, rozwijanie alternatywnych form aktywności.

5. Dezinformacja i manipulacja cyfrowa

Ryzyko bezrefleksyjnego przyjmowania informacji z Internetu, treści generowanych przez AI, fake newsów i zmanipulowanych materiałów.

Działania: edukacja medialna, krytyczne myślenie, weryfikacja źródeł.

6. Nieodpowiedzialne korzystanie ze sztucznej inteligencji

Ryzyko bezkrytycznego przyjmowania treści generowanych przez AI, naruszania prywatności, praw autorskich i zasad uczciwości szkolnej.

Działania: zasady etycznego korzystania z AI, ochrona danych, rozwijanie samodzielności.

7. Zachowania związane z używkami

Ryzyko kontaktu z nikotyną, alkoholem, narkotykami, nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz innymi środkami psychoaktywnymi.

Działania: profilaktyka uniwersalna, edukacja, współpraca z rodzicami, specjalistami i instytucjami.

8. Niska motywacja i brak poczucia sprawczości

Ryzyko wycofania, bierności, niepowodzeń edukacyjnych i braku wiary we własne możliwości.

Działania: informacja zwrotna, ocenianie kształtujące, praca projektowa, indywidualizacja, rozwijanie zainteresowań.

9. Trudności w komunikacji szkoła–dom

Brak przepływu informacji może utrudniać szybkie reagowanie na problemy.

Działania: konsultacje, zebrania, kontakt elektroniczny, indywidualne spotkania.

10. Niewystarczająca aktywność fizyczna i niezdrowy styl życia

Ryzyko związane z małą ilością ruchu, nieprawidłowym odżywianiem, niedoborem snu i nadmiernym czasem ekranowym.

Działania: edukacja zdrowotna, sport, aktywność off-line, działania dotyczące snu i odżywiania.

11. Niewystarczające kompetencje w zakresie bezpieczeństwa

Ryzyko dotyczy bezpieczeństwa w drodze do szkoły, podczas wypoczynku, w Internecie oraz w sytuacjach kryzysowych.

Działania: edukacja dla bezpieczeństwa, pierwsza pomoc, ćwiczenia i szkolenia.

XV. Czynniki chroniące

Do najważniejszych czynników chroniących należy zaliczyć:

1. pozytywny klimat szkoły;
2. poczucie bezpieczeństwa uczniów;
3. dobre relacje z nauczycielami;
4. dostępność pedagoga, psychologa i pedagoga specjalnego;
5. sprawny system pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
6. zaangażowanie rodziców;
7. współpraca szkoły z rodzicami;
8. dobre relacje rówieśnicze;
9. działania integracyjne;
10. rozwijanie zainteresowań;
11. oferta zajęć pozalekcyjnych;
12. aktywność sportowa;
13. wolontariat;
14. działalność Samorządu Uczniowskiego;

15. tradycje i ceremoniał szkoły;
16. działania patriotyczne i obywatelskie;
17. współpraca ze środowiskiem lokalnym;
18. współpraca z instytucjami pomocowymi;
19. jasne zasady zachowania;
20. konsekwentne reagowanie na przemoc;
21. funkcjonowanie Standardów Ochrony Małoletnich;
22. rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych;
23. rozwijanie poczucia sprawczości ucznia;
24. rozwijanie kompetencji cyfrowych;
25. rozwijanie aktywności offline;
26. rozwijanie kompetencji uczenia się;
27. indywidualizacja pracy z uczniem;
28. rozwijanie kompetencji nauczycieli.

XVI. Zasady realizacji programu

Program realizowany jest zgodnie z następującymi zasadami:

1. zasada podmiotowości ucznia;
2. zasada poszanowania godności i praw dziecka;
3. zasada bezpieczeństwa;
4. zasada indywidualizacji;
5. zasada współpracy szkoły i rodziny;
6. zasada spójności oddziaływań wychowawczych;
7. zasada wczesnego reagowania;
8. zasada poufności z uwzględnieniem obowiązków wynikających z prawa;
9. zasada adekwatności działań do wieku i potrzeb ucznia;
10. zasada wzmacniania zasobów zamiast koncentrowania się wyłącznie na deficytach;
11. zasada aktywnego udziału uczniów;
12. zasada współodpowiedzialności całej społeczności szkolnej.

XVII. Monitorowanie i ewaluacja

Realizacja Programu będzie monitorowana przez dyrektora, wychowawców, nauczycieli, pedagoga, psychologa, pedagoga specjalnego oraz zespoły zadaniowe.

Źródła informacji:

- obserwacja;

- ankiety;
- rozmowy;
- analiza frekwencji;
- analiza zachowania;
- analiza interwencji;
- analiza zgłoszeń dotyczących przemocy;
- analiza korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- analiza wyników edukacyjnych;
- informacje od rodziców;
- informacje od uczniów;
- informacje od nauczycieli;
- dokumentacja pracy szkoły;
- wyniki nadzoru pedagogicznego.

Ewaluacja będzie odpowiadać na pytania:

1. Czy uczniowie czują się bezpiecznie?
2. Czy zmniejsza się liczba przypadków przemocy?
3. Czy uczniowie wiedzą, gdzie szukać pomocy?
4. Czy wzrasta świadomość zagrożeń cyfrowych?
5. Czy uczniowie stosują zasady higieny cyfrowej?
6. Czy uczniowie potrafią krytycznie oceniać informacje?
7. Czy uczniowie potrafią odpowiedzialnie korzystać z AI?
8. Czy wzrasta aktywność uczniów poza Internetem?
9. Czy uczniowie znają zasady zdrowego stylu życia?
10. Czy działania profilaktyczne ograniczają zachowania ryzykowne?
11. Czy uczniowie mają poczucie sprawczości?
12. Czy rodzice są wystarczająco zaangażowani we współpracę ze szkołą?
13. Czy uczniowie rozwijają kompetencje obywatelskie i społeczne?
14. Czy działania doradztwa zawodowego wspierają uczniów w podejmowaniu decyzji?

Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione Radzie Pedagogicznej i Radzie Rodziców oraz wykorzystane do opracowania programu na kolejny rok szkolny.

XVIII. Standardy realizacji programu w roku 2026/2027

Szkoła dąży do zapewnienia następujących standardów:

1. Każdy uczeń wie, do kogo może zwrócić się o pomoc.
2. Każde zgłoszenie dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa jest traktowane poważnie.

3. Przypadki przemocy są dokumentowane i analizowane zgodnie z obowiązującymi procedurami.
4. Standardy Ochrony Małoletnich są znane pracownikom, uczniom i rodzicom w zakresie właściwym dla każdej grupy.
5. Uczniowie mają dostęp do pedagoga, psychologa i innych specjalistów.
6. Rodzice otrzymują informacje dotyczące dostępnych form pomocy.
7. Każda klasa realizuje działania integracyjne i profilaktyczne.
8. W każdej klasie realizowana jest tematyka zdrowia psychicznego, relacji i bezpieczeństwa cyfrowego, odpowiednio do wieku uczniów.
9. Uczniowie mają możliwość uczestniczenia w aktywności sportowej i pozalekcyjnej.
10. Szkoła rozwija aktywność offline.
11. Szkoła prowadzi edukację dotyczącą odpowiedzialnego wykorzystania AI.
12. Szkoła rozwija edukację obywatelską i patriotyczną.
13. Szkoła prowadzi działania na rzecz wolontariatu.
14. Szkoła realizuje doradztwo zawodowe zgodnie z obowiązującymi przepisami.
15. Szkoła współpracuje z rodzicami i instytucjami środowiska lokalnego.

XIX. Przewidywane rezultaty

W wyniku realizacji Programu uczeń:

- czuje się bezpieczniej;
- potrafi rozpoznawać sytuacje zagrażające bezpieczeństwu;
- zna sposoby uzyskania pomocy;
- potrafi rozpoznawać i regulować emocje;
- lepiej radzi sobie ze stresem;
- zna zasady budowania zdrowych relacji;
- potrafi reagować na przemoc;
- zna zagrożenia związane z Internetem;
- potrafi krytycznie analizować informacje;
- korzysta z AI w sposób odpowiedzialny;
- zna zasady ochrony prywatności;
- potrafi dbać o swoje zdrowie;
- zna zasady pierwszej pomocy;
- zna zagrożenia związane z używkami;
- rozumie mechanizmy uzależnień behawioralnych;
- chętniej korzysta z aktywności offline;
- rozwija swoje zainteresowania;

- potrafi współpracować;
- jest bardziej samodzielny i sprawczy;
- zna swoje prawa i obowiązki;
- angażuje się w życie szkoły;
- rozwija postawy patriotyczne i obywatelskie;
- jest gotowy do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

XX. Postanowienia końcowe

1. Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest dokumentem otwartym i może być modyfikowany w zależności od wyników diagnozy, ewaluacji oraz zmian w prawie.
2. Program jest realizowany przez wszystkich nauczycieli i pracowników pedagogicznych szkoły, przy współudziale rodziców, uczniów i pracowników niepedagogicznych.
3. Szczegółowe zadania, terminy i osoby odpowiedzialne określa plan pracy szkoły, plany pracy wychowawców, zespołów oraz specjalistów.
4. Program pozostaje w zgodności ze Statutem Szkoły i Standardami Ochrony Małoletnich.
5. Program uwzględnia aktualne kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027.
6. Program podlega ewaluacji co najmniej raz w roku szkolnym.
7. Wnioski z ewaluacji są podstawą do opracowania programu na kolejny rok szkolny.

XXI. Uchwalenie programu

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim na rok szkolny 2026/2027 został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną.